

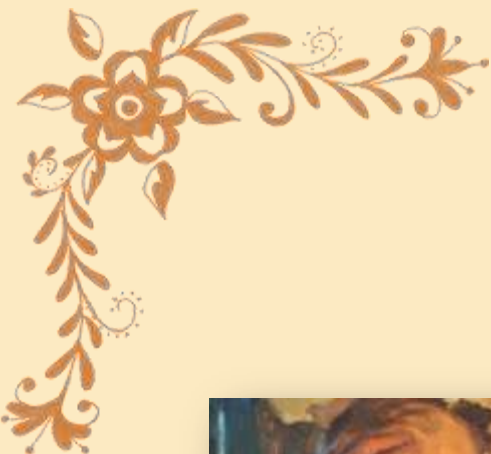
(9.03.1814-10.03.1861)

*“Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття,
І голос твій нам душі окриля.
Встає в новій красі, забувши лихоліття,
Твоя, Парасе, звільнена земля...”*

В. Симоненко

*“Ми чуємо тебе,
Кобзарю,
крізь століття...”*

«Шевченко – це той, хто живе в кожному з нас. Він – як сама душа нашого народу, правдива і щира... Поезія його розлита повсюдно, вона в наших краєвидах і в наших піснях, у глибинних, найзаповітніших помислах кожного, чий дух здатен розвиватись».

О. Гончар.

*Встане Україна.
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!..*

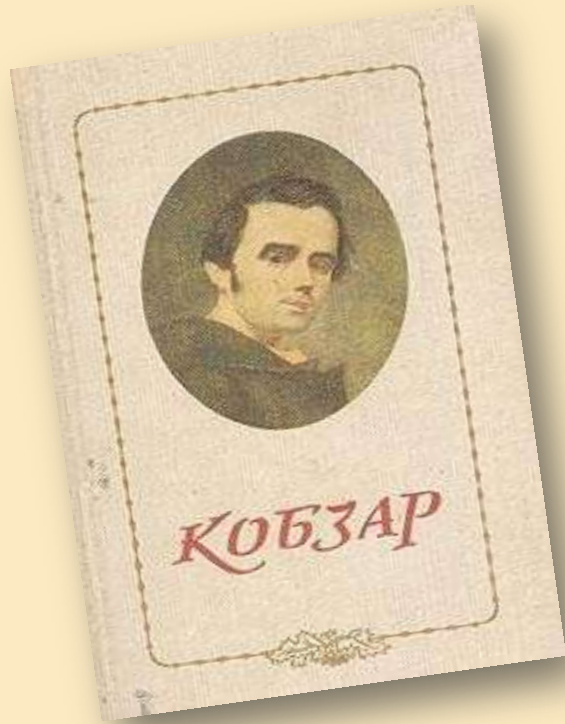
(«Великий льох» 1845 р.)

Тарас Григорович Шевченко... Він став для України національним кодом, національним паролем. Його передбачення – пророчі, його творчість – витвір генія.

Слово Тараса Шевченка наділене величезною енергетичною силою. Прометеєм, Пророком, Апостолом, Кобзарем – назвали поета ще за життя.

Шевченкові послання актуальні й тепер.

Тарас Шевченко для України і в Україні житиме вічно. Він сьогодні, як ніколи, органічно злився зі своїм великим, нескореним народом і твердо ступає повсюдно у вільній державі, підсвідомо і свідомо через уста кожного із мучеників нації незалежно від віку промовляє до кривдників.

*... не втечете
І не сховаєтеся; всюди
Вас найде правда-мста; а люде
Підстережуть вас на тоже ж,
Уловлять і судить не будуть,
В кайдани туго окують,
В село на зрище приведуть...*

(“Осія. Глава XIV”, 1859)

Немає такої події у нашій історії, де б слова Тараса Шевченка не були б доречними.
Згадаємо про Голодомор і моторошно стане від Кобзарєвого передбачення.

...Весело землі:

Цвіте, красується цвітами,
Садами темними, лугами.
А люди біднії в селі,
Неначе злякані ягнята,
Позамикалися у хатах
Та й мруть...

(“Чума”, 1848)

Гробоконателі в селі
Волочать трупи ланцюгами
За царину — і засипають
Без домовини.

(“Чума”, 1848)

“Бодай кати їх постинали,
отих царів, катів людських!”

(“Царі”, 1848)

“Сьогодні не можна говорити про Шевченка і не говорити про Майдан. Пройдіться по Майдану – це найбільш цитований поет, який найбільше відповідає духу часу...”

Н. Ворожбіт

*Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!*

(«Кавказ», 1875)

*“Борітеся, поборете,
Вам Бог помагає!” -*

Вірменин з Дніпропетровська

Шевченка читає...

Не вмирає душа наша,

Перетерпить горе,

Хто криваву варить кашу

Народ не поборе!

“Кати, кати, людоїди!” –

Шевченко волає...

(23.01.2014. Майдан. Київ)

Поет в своїх віршах застерігає від явних зовнішніх втручань.

Ляхи були – усе взяли,
Кров повипивали!..
А москалі і світ божий
В путо закували.
(“Невольник”, 1845)

Гомоніла Україна,
Довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Шекла-червоніла.
І день, і ніч гвалт, гармати;
Земля стогне, гнеться;
(Тайдамаки. Преті півні)

Слово Тараса захищає воїнів на фронті.

Не плакала б Матер Божа
В Криму за Україну.
(«Іржавець», 1847)

Навіть зараз слова Шевченка не втратили своєї актуальності:

... Мов пси, гризуться
Брати з братами, й не схаменуться.
(“О думи мої! О славо злая..”, 1847)

... Аж гульк!.. І знову потекла
Мужицькая кров!
(“Прийчинна”, 1837)

Тараса Григоровича називають Пророком. Він вірив, був твердо переконаний у тому, що Україна буде вільна і люди в ній житимуть щасливо...

*... на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі*

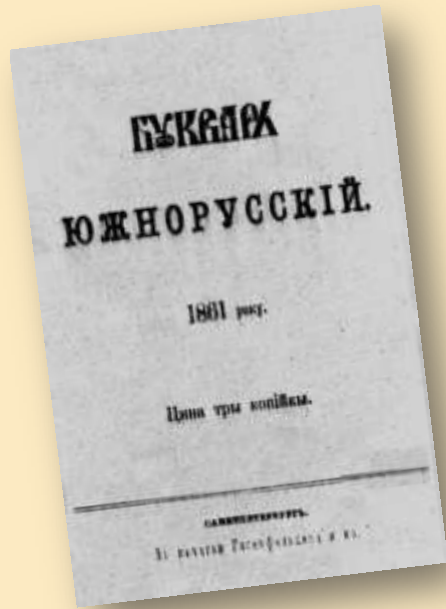
(«І Архімед, і Галілей», 1860)

*А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай
І братолюбіє пошли*

(«Молитва» 1860)

Шевченка нарекли Апостолом правди, сподвижником справедливості.

*... правда оживе,
Натхне, накличе, нажене,
Не ветхее, не древле слово
Розтленное, а слово нове
Меж людьми криком пронесе
І люд окрадений спасе...*

(«Осія. Глава XIV. Подражаніє»)

З книг, успадкованих українським народом, на чільному місці – “Кобзар”. Справді, треба було мати дар Божий, щоб так глобально пророкувати долю свого народу. “Кобзар” Шевченка промовляє і промовляє до нас, кличе до активного життя. Його по праву називають Новим завітом української нації. Найголовніше значення цієї книжки полягає в тому, що поет не дає своєму народові заснути духовно:

Страшно впасти у кайдани.

Умирать в неволі,

А ще гірше - спати, спати

І спати на волі...

(“Минають дні, минають ночі...”, 1845)

Образ України – найсвітліший і водночас найдраматичніший у творчості Тараса Шевченка, найбільший діамант у його поетичній короні.

*Україно, Україно!
Серце моє, ненько!
Як згадаю твою долю,
Заплаче серденько!*

(“Шарасова ніч”, 1839)

*Любітеся, брати мої,
Україну любіте,
і за неї, безталанну,
Господа моліте.*

(«Згадайте, братія моя...», 1849)

*Я так її, я так люблю
мою Україну убогу,
що проклену святого Бога,
за неї душу погублю!*

(«Сон» /«Гори мої високіі...»/, 1847)

У поемі «І мертвим, і живим...» громогласним дзвоном лунали відверті, неприховані, а часами і різкі застереження про обов'язок перед Батьківщиною.

Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесь на чужину
Шукати доброго добра

(І мертвим, і живим..., 1845)

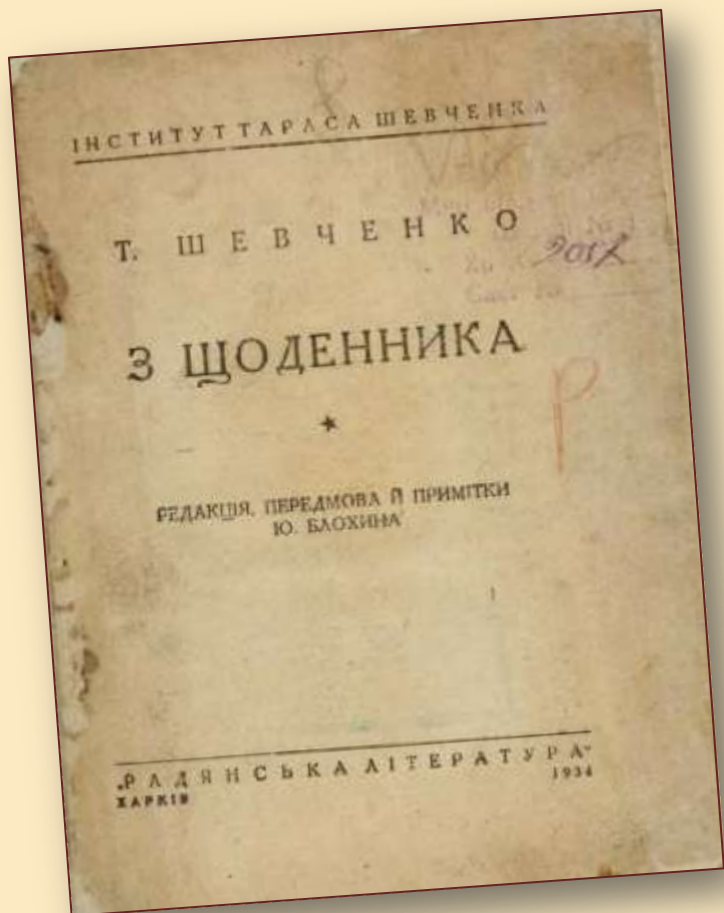
Подивіться лишень добре,
Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте
Од слова до слова...

(І мертвим і живим..., 1845)

Учітєся, читайте,
І чужому научайтєсь,
Й свого не цурайтєсь.

(І мертвим і живим...)

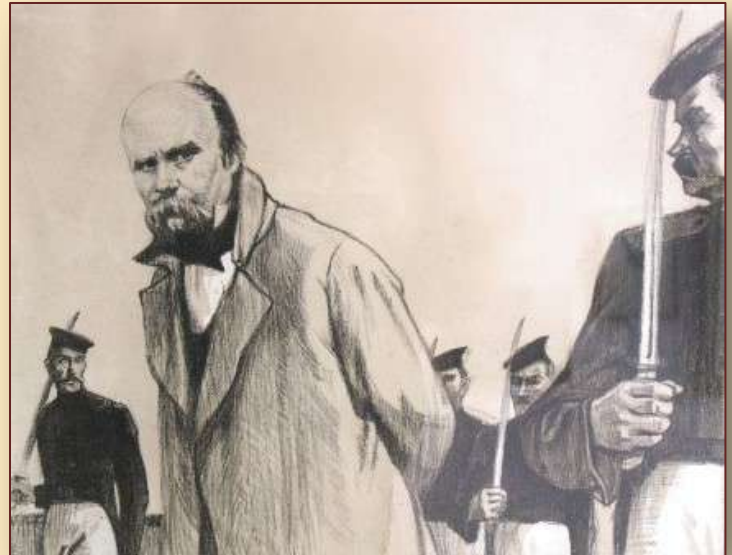
Великий поет любив свою рідну землю палко та безмежно. Він добре розумів, що є її сином та несе відповідальність за її майбутню долю. Вимогливий поет і до співвітчизників, його слово нерідко сповнене пекучих докорів. У своєму щоденнику Т. Шевченко писав : «Жаль маю на... українців, що не вчаться історії щодня, щогодини, на ті самі граблі наступаючи. Доборолась Україна до самого краю. Тірше ляха свої діти її розпинають. Замість пива, праведную кров із ребер точать... Скільки вже тої крові пролито, а вони, мов пси голодні за маслак, гризуться знову. І досі не втямили, що в своїй хаті – своя правда, і сила, і воля. Нічого не навчилися! І вчитись не хочуть! І я вже не навчу...».

«Шевченко є вершиною нашого національного творчого духу і він є вершиною нашої національної культури. Він водночас є однією з найбільших вершин духу світового і одним з найбільших світових мислителів, якого шанують і якому вклоняються».

Євген Маланюк

*Один у другого питаєм:
Нащо нас мати привела?
Чи для добра? чи то для зла?
Нащо живем? Чого бажаєм?
І, не дознавшись, умираєм,
А покидаємо діла...*

*(Нащо нас мати привела?
1847, Орська кріпость)*

Нам потрібні його твори, де він розмірковує над долею України і наголошує, що кожному українцю треба жити інтересами Батьківщини, не шукати щастя на чужій стороні «щоб не остався сиротою з святими горами Дніпро». Він закликає нас задуматись про сенс людського буття, запитуючи: «Нащо живем? Чого бажаєм?»

Україна і Бог надихали кожне слово Тараса. Зміст його поезії визначався глибоким національно-християнським світоглядом – вірою в Україну і Бога як Творця, що сам є правдою і любов'ю. Поет часто звертається до Всевишнього з молитвою-подякою, молитвою-проханням, молитвою-мрією. У них він благає за націю і майже ніколи за себе.

*Молітесь Богові одному,
Молітесь правді на землі,
А більше на землі нікому
Не поклонітесь.*

(“Неофіти”, 1857)

*Свою Україну любіть
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*

(“Чи ми ще зійдемося знову?”, 1847)

Найвищий прояв правди та істини Шевченко вбачав у любові до людини, вірності народові, вселюдському братолюбстві.

*І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тіхо засіяє..
Обніміться ж, брати мої
Молю вас, благаю!
(“І мертвим і живим”..., 1845)*

Глибокий біль і переживання поета від заподіяних Україні кривд не чужими людьми, а «рідними» засвідчують поетичні рядки:

*Доборолась Україна
До самого краю.
Тірше ляха свої діти
Її розпинають...*

(І мертвим, і живим..., 1845)

Шевченко усвідомлював свою пророчу місію бо Слово є могутньою силою, здатною підняти з колін.

*Жива душа поетова святая,
Жива в святих своїх речах,
І ми, читая, оживаєм
І чуєм Бога в небесах.*

(Мені здається, я не знаю..., 1850)

Якщо замислитися над екологічними бідами України, то не один раз спливають у пам'яті Шевченкові рядки.

*Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?
Чи ти рано до схід сонця
Богу не молилась,
Чи ти діточок, неповних
Звичаю не вчила?*

(«Розрита могила», 1843)

Кобзарю!

*Знов до тебе я приходжу,
бо ти для мене совість і закон.*

Л.Костенко

Чи не найголовнішою істиною серед цінностей, що пророкував Тарас Шевченко, був відродження української нації, набуття національної ідентичності, виборення свободи незалежності.

Ось чому так емоційно і чутливо сприймається сьогодні творчість Тараса Шевченка, так органічно вона живе в духовному просторі буття українського народу. Багато в чому завдяки Шевченкові такі всенародні протестні зрушення стали революціями духу. Духу який поривається відродити й утвердити національну і людську гідність громадян України, добитися правди і справедливості.

*“Кобзарю,
знаєш,
нелегка епоха
оцей двадцятий невгомонний вік.
Завихрень - безліч.
Тиші - анітрохи.
А струсам різним утрачаєш лік.”*

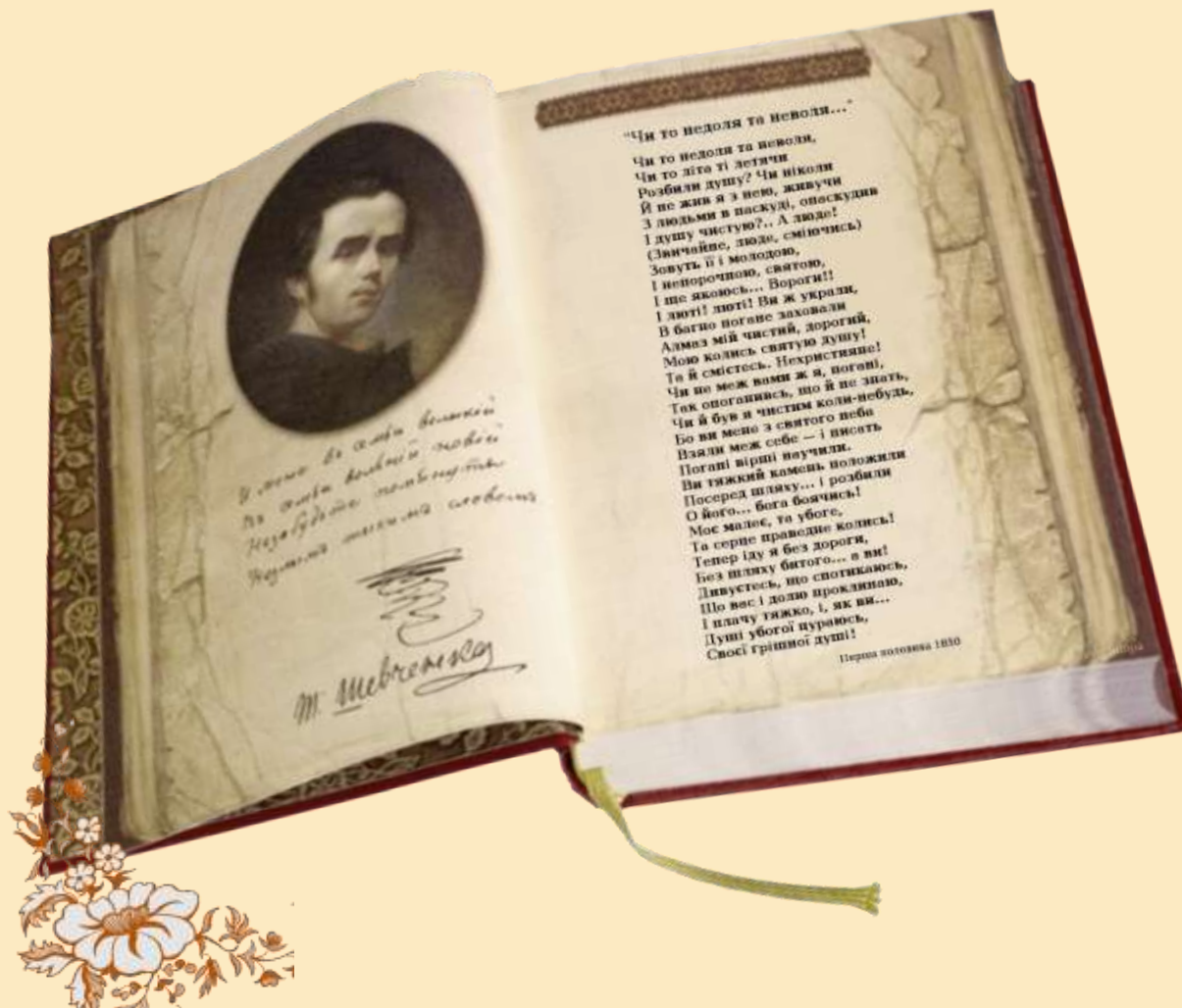
Л. Костенко

*Допоки сонце – житиме земля,
Як Шевченка світові явила.
Тримітимуть, як вдари коваля,
Його слова і правди сила.*

Іноді здається, що Т. Шевченко писав більше не для своїх сучасників, а для сьогодення; прагнув від чогось застерегти, щось порадити, направити на путь праведний нащадків своїх. Поетові слова: «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля», «І чужому навчайтесь і свого не цурайтесь», «Обніміться, брати мої, молю вас, благаю» є гаслами доби, нашими духовними орієнтирами.

Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Птвердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.
І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тіхо засіє...
Обніміться ж, брати мої.
Молю вас, благаю!

«І мертвим, і живим, і ненарожденим»

**Слово Шевченка – живе і вічне.
Вивчаймо його, думаймо над його істиною,
виконуймо його заповіти.**

Молодому поколінню українців потрібно відкривати для себе Тараса Шевченка не з примусу, не для оцінки, не очима критиків, а по своєму, адже в кожній людині є своє мислення і шкала цінностей.

Твори Т. Г. Шевченка в фонді наукової бібліотеки ВНМУ

1. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. У 12 т. – К. : Наук. думка, 1989 – 91.

Т. 1. Поезія. 1837 – 1847– 526 с.

Т. 2. Поезія. 1847 – 1861. – 590 с.

Т. 3. Драматичні твори. Повісті. – 397 с.

2. Шевченко Т. Г. Твори у 5 – ти томах. – К.: Дніпро, 1970 -71.

Т.2. Поетичні твори 1847 – 1861. – 415 с.

Т.3. Драматичні твори. Повісті. – 378 с.

Т.4. Повісті. – 374 с.

Т.5. Щоденник. Вибрані листи. – 543 с.

3. Шевченко Т. Г. Твори у 5 – ти томах. – К.: Дніпро, 1978.

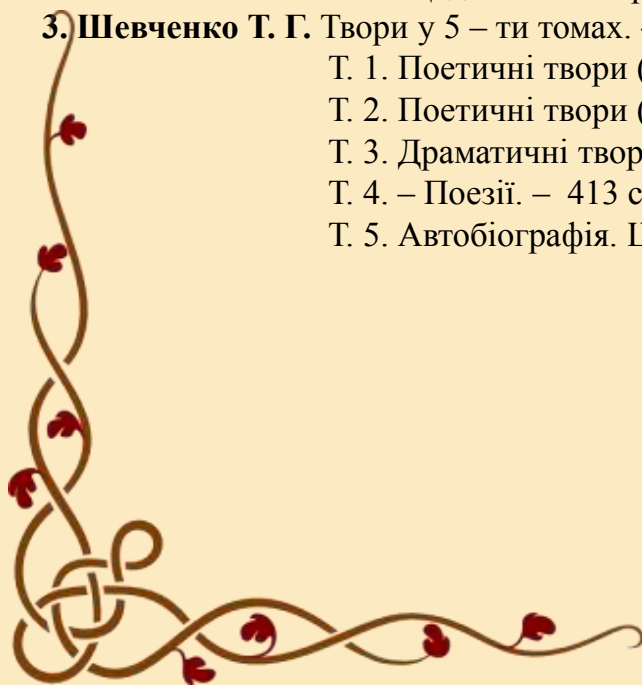
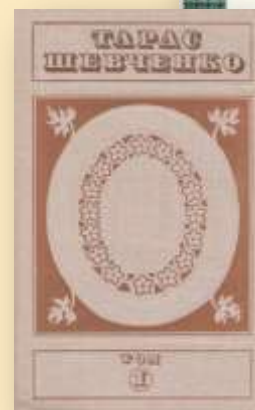
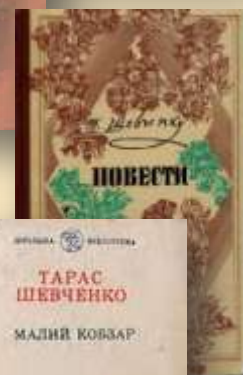
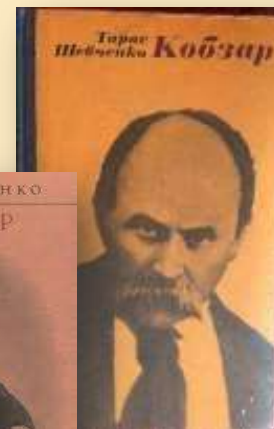
Т. 1. Поетичні твори (1837 - 1847)

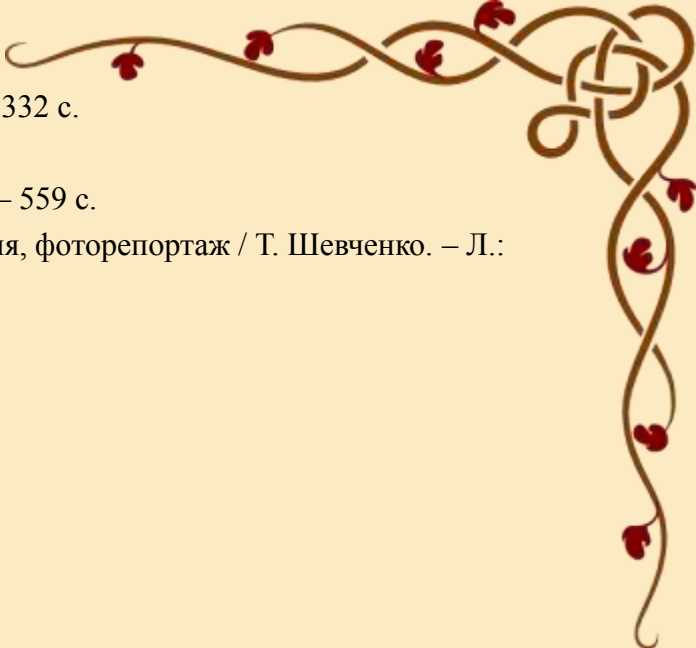
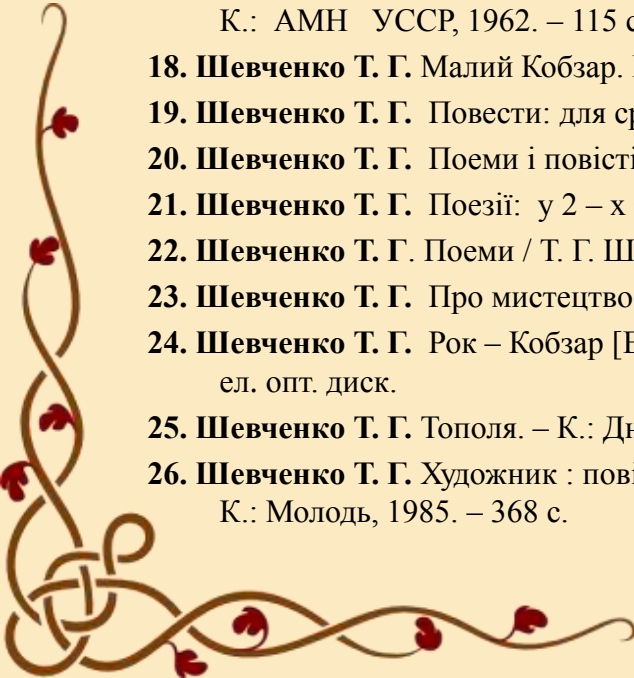
Т. 2. Поетичні твори (1847 - 1861). – 364 с.

Т. 3. Драматичні твори. Повісті. – 414 с.

Т. 4. – Поезії. – 413 с.

Т. 5. Автобіографія. Щоденник. Вибрані листи. – 567 с.

-
-
4. Шевченко Т. Г. Вибрані поезії. – К. : Дніпро, 1981. – 247 с.
 5. Шевченко Т. Г. Вибрані поезії. На укр. та англ. мовах. - К.: Дніпро, 1977. – 332 с.
 6. Шевченко Т. Г. Гайдамаки: Поема. – К. : Дніпро, 1988. – 101 с.
 7. Шевченко Т. Г. Избранные сочинения: пер. с укр. – М. : Худож. лит., 1987. – 559 с.
 8. Шевченко Т. Г. Кобзар [Електр. ресурс]: текст «Кобзаря», пісні, худ. читання, фоторепортаж / Т. Шевченко. – Л.: Телерадіокомпанія TV – Просвіта,
2004. – 1 ел. опт. диск., 488 Мб.
 9. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Веселка, 1990. – 144 с.
 10. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Дніпро, 1985. – 640 с.
 11. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Рад. письменник, 1983. – 593 с.
 12. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Рад. школа. – 608 с.
 13. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Дніпро, 1977. – 600 с.
 14. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Дніпро, 1976. – 600 с.
 15. Шевченко Т. Г. Кобзар. – К.: Дніпро, 1974. – 622 с.
 16. Шевченко Т. Г. Кобзарь. Стихотворения и поэмы : пер. с укр. – М.: Худ. лит., 1972. – 655 с.
 17. Шевченко Т. Г. Кобзар : фототипія поза цензурного примірника видання 1840 р. «Кобзарь» Т. Шевченка / Т. Г. Шевченко.
К.: АМН УССР, 1962. – 115 с.
 18. Шевченко Т. Г. Малий Кобзар. Вибрані поезії для дітей. – К.: Веселка, 1976
 19. Шевченко Т. Г. Повести: для середнього и старшого шкільн. возраста. – К.: Веселка, 1984. – 359 с.
 20. Шевченко Т. Г. Поеми і повісті. – К.: Дніпро, 1978. – 452 с
 21. Шевченко Т. Г. Поезії: у 2 – х томах. Т. 1 – 2. – К.: Веселка, 1991.
 22. Шевченко Т. Г. Поеми / Т. Г. Шевченко. – К.: Дніпро, 1981. – 189 с.
 23. Шевченко Т. Г. Про мистецтво. – К.: Мистецтво, 1971. – 334 с.
 24. Шевченко Т. Г. Рок – Кобзар [Електр. ресурс]: пісні та вірші Т. Шевченка. – Л.: Телерадіокомпанія TV – Просвіта, 2004. – 1 ел. опт. диск.
 25. Шевченко Т. Г. Тополя. – К.: Дніпро, 1984. – 95 с.
 26. Шевченко Т. Г. Художник : повісті / Т. Г. Шевченко; пер. з рос.: Антоненко – Давидович [та ін.]; худ. О. М. Застанченко. – К.: Молодь, 1985. – 368 с.